

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 10P/24/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7624200735
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Špak
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2024:7624200735.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Martin Špak, v právnej veci mal. dieťaťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, t.č. Centrum pre deti a rodiny Medzev, so sídlom Kováčska 486/85, Medzev, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, dieťa rodičov: matka A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. a otec neuvedený, za účasti Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť u mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, a na jej výkon ju umiestňuje do Centra pre deti a rodiny Medzev, Kováčska 486/85, 044 25 Medzev.

II. E. A. B., nar. XX.XX.XXXX, je povinná prispievať na výživu mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, mesačne sumou 30 % zo sumy životného minima na nepľoleté nezaopatrené dieťa podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, od právoplatnosti tohto rozsudku do budúcnosti, do rúk Centra pre deti a rodinu Medzev, F. XXX/XX, XXX XX E., a to vždy do 25. dňa v mesiaci vopred.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves doručil na tunajší súd dňa 08.02.2024 správu o plnení účelu výchovného opatrenia nariadeného v konaní vedenom pod sp. zn.: 6P/52/2023, z ktorej je zrejmé, že na strane matky maloletého dieťaťa nedošlo k zmene a výchovné opatrenie neplní svoj účel. Podľa správy úradu je potrebné nad maloletým dieťaťom nariadiť ústavnú starostlivosť.

2. Vzhľadom na doručенú správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, súd v zmysle § 23 ods. 2 CMP začal aj bez návrhu konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX.

3. Na základe predložených písomných listín súd zisťoval skutočný stav veci, pričom zo správy zo dňa 21.02.2024 o povesti matky podanej Obcou Richnava o jej osobe zistil, že matka žije s druhom G. F. nar. XX.XX.XXXX v rómskej osade v Richnave u rodičov druhu. Domácnosť matky predstavuje murovaný dom, ktorý pozostáva z jednej izby, je zariadený najzkladanejším nábytkom. Hygiena domácnosti je na nízkej úrovni. Matka je jednoduchá, chýbajú jej rodičovské zručnosti má ľahkovážny prístup k životu. Rodina nemá zabezpečené základné životné potreby stavu ani palivo, v rodine dochádza často k hádkam a k požívaniu alkoholu.

4. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves zo dňa 28.02.2024 z vykonané sociálneho šetrenia v rodine maloletej súd zistil, že úrad vykonával v rodine opakované sociálne zisťovania, avšak zakaždým bola v domácnosti zastihnutá len matka matkinho partnera, ktorá o uviedla,

že matka aj keď býva v ich domácnosti, prevažne sa zdržiava v Žiline, potuluje sa po meste a zbiera odpadky. Ak príde domov, tak je často pod vplyvom alkoholu. Z domu odchádza opakovane a nevedie riadny život. Z jej vyjadrení je zrejmé, že situácia v rodine je od umiestnenia maloletej do zariadenia výrazne nezmenená. Úrad opakovane oslovil matku maloletej, nechal jej predvolanie, avšak na výzvy úradu nereaguje. S úradom sa skontovala len jedenkrát, kedy uviedla, že sa o maloletú nechce starať, želá si, aby ostala v Centre pre deti a rodiny, respektíve, mal. A. môže ísť do pestúnskej rodiny. O dieťa sa od umiestnenia v zariadení nezaujíma.

5. Súd na prejednanie veci samej nariadil pojednávanie na deň 01.03.2024, pričom u matky nebolo preukázané doručenie predvolania, súd preto vo veci samej nemohol rozhodnúť a pojednávanie odročil.

6. Uznesením sp. zn.: 10P/24/2024-25 zo dňa 01.03.2024 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú A. dočasne zveril do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Medzev a to najmä z dôvodu, že dňa 05.03.2024 by uplynula lehota, na ktorú bolo u maloletej uložené výchovné opatrenie, pričom maloletú nebolo možné bez ohrozenia jej správneho vývoja a vývinu vrátiť do jej prirodzeného rodinného prostredia.

7. Podaním zo dňa 18.04.2024 prokurátorka Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves oznámila svoj vstup do tohto konania.

8. Súd na prejednanie veci samej opätovne nariadil pojednávanie na deň 24.05.2024, pričom u matky mal súd preukázané doručenie predvolania, avšak táto sa pojednávania nezúčastnila, svoju neprítomnosť neospravedlnila, osobitne písomne sa k predmetu konania nevyjadrila. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že situácia v rodine sa nezmenila. Matka neupravila svoj spôsob života, svoje dieťa nekontaktuje. Nikto z rodinných príslušníkov neprejavil o maloletú záujem, zariadenie v ktorom je umiestnená nikto nekontaktoval. Na základe týchto skutočností je zrejmé, že nie je možné, aby bola maloletá prepustená zo zariadenia do osobnej starostlivosti matky, prípadne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti niektorého z rodinných príslušníkov. Je dôvodné, aby bola u maloletej nariadená ústavná starostlivosť, a to v Centre pre deti a rodiny Medzev. Súčasne kolízny opatrovník navrhol, aby matka bola povinná prispievať na výživu maloletej výživným vo výške minimálneho zákonného výživného. Zástupca okresnej prokuratúry uviedol, že z činnosti prokuratúry je zrejmé, že matka A. B. bola trestne stíhaná pre ublíženie na zdraví svojej maloletej dcéry, toto trestné konanie však bolo zastavené, nakoľko v rámci dokazovania bolo zistené znalcom z odboru psychiatrie, že matka je osoba mentálne retardovaná, nedokáže rozpoznať potreby svojho dieťaťa a z dôvodu intelektového deficitu je nespôsobilá sa o svoje dieťa postarať a zabezpečiť mu riadnu starostlivosť. Keďže niet inej osoby, ktorá by sa o maloletú A. dokázala postarať, nariadenie ústavnej starostlivosti je v jej záujme.

9. Podľa § 54 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

10. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

11. Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

12. Vzhľadom na citované zákonné ustanovenia a vykonané dokazovanie súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia. V danom prípade je v záujme maloletej, aby u nej bola nariadená ústavná starostlivosť, nakoľko uložené výchovné opatrenie uznesením tunajšieho súdu sp. zn.: 6P/52/2023-37 zo dňa 08.08.2023 na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa, pobyt v zariadení v Centre pre deti a rodiny Medzev nevedlo k náprave. Podľa zistení tunajšieho súdu matka maloletej s ohľadom na jej osobnosť nedokáže svojmu dieťaťu zabezpečiť potrebnú starostlivosť, dokonca, jej nízka rozumová a vôľová vyspelosť je na ujmu zdravia a prospešného vývoja maloletej. Súd tiež preskúmal možnosť zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, avšak žiadna z blízkych osôb o dieťa nejaví záujem. Možnosť zverenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti nebola kolíznym opatrovníkom súdu oznámená. So záverom, že výchova mal. Barbory je nie len ohrozená, ale s ohľadom na skutočnosť, že matka sa voči nej dokonca dopustila trestného činu ublíženia na zdraví, je táto výchova vážne narušená, nariadil súd u maloletej A. ústavnú starostlivosť, s miestom realizácie v Centre pre deti a rodiny Medzev.

13. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

14. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.).

16. V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa predstavuje čiastku 36,80 Eur na jedno nepľnoleté nezaopatrené dieťa.

17. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannnej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

20. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

21. Súčasne so zverením maloletej do ústavnej starostlivosti súd určil výrokom II tohto rozsudku matke maloletej vyživovaciu povinnosť voči mal. Barbore a to vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa, ktorá aktuálne predstavuje sumu 36,80 Eur mesačne. Ide o minimálnu výšku výživného stanovenú zákonom, ktorú musí platiť každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery. V prípade, že dôjde k zvýšeniu sumy životného minima pre nezaopatrené

neplnoleté dieťa, zvyšuje sa aj suma minimálneho výživného, ktoré je matka povinná platiť na svoje maloleté dieťa. Súd tak rozhodol po oboznámení sa s pomermi na strane matky, ktoré podľa názoru súdu nedávajú možnosť pre rozhodnutie o vyššom rozsahu vyživovacej povinnosti. Matka je povinná výživné na dieťa poukazovať v prospech účtu aktuálneho zariadenia, v ktorom sa ústavná starostlivosť vykonáva

22. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

24. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

25. O trovách konania súd rozhodol výrokom III tak, že náhradu trov nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, nakoľko súd nezistil žiadne také okolnosti, pre ktoré by bolo možné priznať trovy niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „CSP“).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP) .

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.